

PAPER DETAILS

TITLE: Hastalarda Perioperatif Hemsirelik Bakimi Kalitesi Ve Etkileyen Faktörler

AUTHORS: Zeynep KIZILCIK ÖZKAN,Figen DIGIN,Isilay DINLEGÖR SEKMEN

PAGES: 26-32

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2551918>

ARAŞTIRMA MAKALESİ
RESEARCH ARTICLE
CBU-SBED, 2023, 10 (1): 26-32

Hastalarda Perioperatif Hemşirelik Bakımı Kalitesi ve Etkileyen Faktörler

Perioperative Nursing Care Quality in Patients and Affecting Factors

Zeynep Kızılcık Özkan^{1*}, Figen Dığın², Işıl Dinlegör Sekmen³

¹Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Edirne, Turkey

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kırklareli, Turkey

³Bilim Uzm., Edirne Sultan I. Murat Devlet Hastanesi, Edirne, Turkey

e-mail: zeynepkizilcık26@hotmail.com, fgndgn2013@gmail.com, isilaydnlgör@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-1892-241X

ORCID: 0000-0003-1861-0221

ORCID: 0000-0003-4926-013X

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Zeynep Kızılcık Özkan

Gönderim Tarihi / Received: 22.07.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 23.03.2023

DOI: 10.34087/cbusbed.1147163

Öz

Giriş ve Amaç: Hastaların perioperatif hemşirelik bakımı kalite algısının belirlenmesi, sunulan sağlık hizmetinin kalitesinin devamlılığının sağlanmasında önemlidir. Bu çalışmanın amacı cerrahi hastalarında perioperatif bakım kalitesini ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

Gereç ve Yöntemler: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Haziran 2021-Mayıs 2022 tarihleri arasında bir kamu hastanesinde genel cerrahi ya da ortopedik cerrahi uygulanan 100 hastanın katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Hasta Tanıtım Formu" ve "Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası" kullanıldı.

Bulgular: Hastaların Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası puan ortalamaları 140,0±16,9 olarak bulundu. En yüksek alt boyut puan ortalaması saygı ve en düşük alt boyut puan ortalaması destek olarak bulundu. Uygulanan ameliyatın Hastaların Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası toplam puan ortalamalarını (p=0,008), bilgi verme (p=0,0019), destek (p=0,013), saygı (p=0,000), personel karakterleri (p=0,006), çevre (p=0,017) ve hemşirelik süreci (p=0,028) alt boyut puan ortalamalarını etkilediği bulundu.

Sonuç: Cerrahi uygulanan hastaların perioperatif hemşirelik bakımını kaliteli olarak algıladıkları belirlendi.

Anahtar kelimeler: Bakım kalitesi, Cerrahi, Perioperatif hemşirelik.

Abstract

Objective: Determining the patients' perception of perioperative nursing care quality is important in ensuring the continuity of the quality of the health service provided. The aim of this study is to determine the quality of perioperative care in surgical patients and the factors affecting them.

Materials and Methods: This descriptive study was conducted with the participation of 100 patients who underwent general surgery or orthopedic surgery in a public hospital between June 2021 and May 2022. "Patient Information Form" and "Good Perioperative of Nursing Care Scale Quality" were used as data collection tools in the study.

Results: The patients' Good Perioperative of Nursing Care Scale Quality mean score was found to be 140.0±16.9. The highest sub-dimension mean score was found to be respect, and the lowest sub-dimension mean score was found as support. The patients' Good Perioperative of Nursing Care Scale Quality total score averages (p=0.008), information (p = 0.019), support (p=0.013), respect (p=0.000), personnel characteristics (p=0.006), environment (p=0.001) and nursing process (p = 0.017) of the surgery performed were found to affect sub-dimension mean scores.

Conclusion: It was determined that patients who underwent surgery perceived perioperative nursing care as high quality.

1. Giriş

Kalite yaşamın tüm aşamalarında vazgeçilmez bir talep haline gelmiştir [1]. Karmaşık ve çok boyutlu bir kavram olan kalitenin, sağlık hizmetlerinde tanımlanması oldukça zordur [2]. Sağlık hizmetlerinde kalite, uluslararası standartlara uygun tanı, tedavi ve bakımın yanı sıra, hizmetin hasta ihtiyaçlarına uygun sunulması olarak tanımlanmaktadır [3]. Kalite için hasta memnuniyeti ayrılmaz bir parçadır [4,5]. Hasta yatış süresi ve maliyet azalması ile hasta memnuniyeti artarken, hastanın sağlık kurumuna olan bağlılığı desteklenmektedir [6]. Sağlık hizmetlerinin kalitesi ve hasta memnuniyeti için hastaya sunulan bakım hizmetlerinin kalitesi de önemlidir [1]. Hastaya uygulanan bireyselleştirilmiş ve kanıta dayalı hemşirelik bakımı uygulamaları sağlık hizmetinin kalitesinde büyük bir paya sahiptir [7].

Cerrahi prosedürler tıbbi tedavi ile sağlığına kavuşamayan hastalara uygulanan, hastayı fizyolojik, psikolojik ve sosyal olarak etkileyen kontrollü bir travmadır [8]. Cerrahi süreç kişinin hayatında önemli bir an olmakla birlikte, farklı ihtiyaçları, duyguları ve korkuları tetikleyebilmektedir [9]. Cerrahi prosedürler, hastaların bağımsızlıklarının azalmasına, beden imajının bozulmasına, cerrahiye bağlı ağrı ve çeşitli komplikasyonlar yaşamasına neden olmaktadır [10,11]. Yaşanan bu olumsuzlukların önlenmesi için tüm cerrahi süreçlerde hemşirelik bakımı önemlidir [12]. Hastaların duygularını, inançlarını ve korkularını anlayarak yapılan perioperatif hemşirelik bakımı, hastaların memnuniyetini artırmaktadır [9]. Perioperatif dönemde hastaların fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve sağlıklarını yeniden kazanmasını sağlamak için bireyselleştirilmiş hemşirelik bakımı uygulanmalıdır [11,13]. Hemşireliğin özünü oluşturan hasta bakımı, cerrahi nedeniyle kaybedilen özerkliğin yeniden hastaya kazandırılmasını amaçlamaktadır [13].

Günümüzde sağlık bakım hizmetlerinin kalite değerlendirmesinde mortalite ve komplikasyon oranlarının takibi gibi geleneksel uygulamalar yerine, daha bütüncül uygulamalar kabul görmektedir ki [14] bu noktada sağlık hizmetlerinde bakımın kalitesinin değerlendirilmesinde hastaların geribildirimleri gündeme gelmiştir [9,13]. Ancak her geçen gün artan ameliyat sayısına rağmen, perioperatif bakım hizmetlerinin kalite değerlendirmesinde hastaların deneyimleri düzenli olarak ölçülmemektedir [15]. Hastaların perioperatif hemşirelik bakımı kalite algısının belirlenmesi, sunulan sağlık hizmetinin kalitesinin devamlılığının sağlanmasında önemlidir [1,16]. Cerrahi hastalarının kendilerine sunulan bakımı farklı zamanlarda geçerli ve güvenilir ölçüm araçları ile düzenli olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir [10,13]. Bu çalışmanın amacı cerrahi hastalarında

perioperatif bakım kalitesini ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

2. Materyal ve Metot

2.1. Araştırmanın Tipi

Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Haziran 2021-Mayıs 2022 tarihleri arasında bir kamu hastanesinde genel cerrahi ya da ortopedik cerrahi uygulanan 100 hastanın katılımıyla gerçekleştirildi.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini genel ya da ortopedik cerrahi işlem uygulanan hastalar oluşturdu. Şahin ve Başak'ın (2018) yılında yaptıkları çalışmadaki (Perioperatif hemşirelik bakımının hemşire ve hastalar tarafından değerlendirilmesi) [17]. bulguların dahilinde Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası (KPBHS) değeri baz alınarak (etki büyüklüğü=0.3236082) %95 güven düzeyinde ve %80 güç oranı öngörerek G * Power 3.1.9.4 programı ile örnekleme alınması gereken en az kişi sayısı 81 olarak bulundu. Çalışma kapsamında toplam 100 hastaya ulaşıldı.

Genel ya da ortopedik cerrahi işlem uygulanan, ameliyat sonrası genel ya da ortopedi cerrahi kliniğinde takip edilen, ameliyatının üzerinden en az 24 saat geçmiş olan, nörolojik ve psikiyatrik hastalık tanısı olmayan, Türkçe iletişim kurabilen 18 yaş üstü ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan hastalar çalışmaya dahil edildi.

Ameliyat sonrası yoğun bakım ünitesine kabul edilen, postoperatif deliryumda olan hastalar çalışma dışında bırakıldı.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Hasta Tanıtım Formu” ve “Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası” kullanıldı.

2.3.1. Hasta Tanıtım Formu

Araştırmacılar tarafından literatüre [15,17] dayalı hazırlanan formda sosyodemografik özellikleri (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, çalışma durumu, sigara tüketimi, alkol kullanımı, kronik hastalık varlığı) ve ameliyata ilişkin özellikleri (uygulanan cerrahi işlem, ameliyat deneyimi, postoperatif analjezik ilaç uygulanma durumu) sorgulayan 10 adet soru bulunmaktadır.

2.3.2. Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası (KPBHS)

Skala, Leinonen ve Leino-Kilpi tarafından geliştirilip [18] geçerlik ve güvenilirliği yapılmış, Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Dönmez ve Özbayır [11] tarafından gerçekleştirilmiştir. Skala 32 madde ve fiziksel bakım, bilgi verme, destek, saygı, personel karakterleri, çevre ve hemşirelik süreci olmak üzere toplam 7 alt boyut içermektedir. Cevaplar 5’li likert olarak (tamamen katılıyorum = 5 puan ile tamamen katılmıyorum = 1 puan) puanlandırılmaktadır. Hastalar çeşitli sebeplerle değerlendirme yapamadıkları maddeleri “0” puanla “Bu yönü değerlendiremedim” olarak

puanlandırmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamakta ve maddeler toplanarak ölçek puanları elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek puan 32-160 arasında değişmektedir. Ölçeğin orijinalinde Cronbach alfa değeri 0,94 olarak bildirilirken, [11] bu çalışma için değer 0,91 olarak bulundu.

2.4. Veri Toplama

Genel cerrahi ve ortopedi servislerinde farklı endikasyonlarla ameliyat sonrası takip edilen hastalara araştırmacı çalışma hakkında bilgilendirme yaptı. Dahil edilme kriterlerini taşıyan hastalardan bilgilendirilmiş gönüllü olurları yazılı olarak alındı. Postoperatif 1.-2. günde hasta odasında hastalarla yüz yüze görüşülerek veri toplama formlarındaki sorulara yanıt vermeleri istendi. Tüm sorulara yanıt alındıktan sonra veri toplama süreci tamamlandı.

2.5. Verilerin Analizi

Veriler ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde tanımlayıcı istatistikler ile ifade edildi. Verilerin analizinde IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 22.0 paket programı kullanıldı. Verilerin normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmede Shapiro Wilk testinden yararlanıldı. İstatistik analizlerde Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Spearman Korelasyon analizlerinden yararlanılarak, istatistiksel anlamlılık değeri $p < 0,05$ olarak belirlendi.

2.6. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmada Helsinki Bildirgesi ve İyi Klinik Uygulama Kılavuzlarının gereklilikleri dikkate alındı. Araştırma öncesinde bir üniversitenin Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan (Tarih: 29.03.2021, protokol kodu 2021/163, karar no: 08/18) ve çalışmanın yürütüldüğü kamu kurumundan (Tarih 28.06.2021, E97526123-604.02) gerekli yazılı izinler alındı. Hastalara araştırma hakkında sözlü bilgi verildi ve araştırmaya katılmaya gönüllü olanlardan yazılı izinleri alındı. Hastalara verdikleri bilgilerin sadece araştırma amacıyla kullanılacağı ve gizliliklerinin korunacağı bilgisi verildi.

3. Bulgular ve Tartışma

3.1. Bulgular

Hastaların yaş ortalamasının $52,8 \pm 15,8$ (19-84) yıl olduğu, %63,0' ının kadın ve %60,0' ının ilköğretim mezunu olduğu belirlendi. Hastaların %84'ünün ameliyat deneyimi olduğu ve %54,0'üne abdominal cerrahi uygulandığı bulundu (Tablo 1).

Hastaların KPHBS puan ortalamaları $140,0 \pm 16,9$ olarak bulundu. En yüksek alt boyut puan ortalaması saygı ($14,3 \pm 1,3$) ve en düşük alt boyut puan ortalaması destek ($13,2 \pm 3,9$) olarak bulundu (Tablo 2).

Hastaların KPHBS puan ortalamalarının uygulanan ameliyata ($p=0,043$), göre istatistiksel olarak farklılık gösterdiği belirlendi. Uygulanan ameliyatın destek ($p=0,011$), saygı ($p=0,002$), personel karakterleri ($p=0,017$), çevre ($p=0,003$) ve

hemşirelik süreci ($p=0,028$) alt boyut puan ortalamalarını etkilediği bulundu (Tablo 3).

3.2. Tartışma

Çalışmada hastaların yüksek KPHBS puan ortalamaları ($140,0 \pm 16,9$) ile ameliyathanede sunulan hemşirelik bakımının kalitesinden memnun kaldıkları bulundu. KPHBS puan ortalamaları Aktaş ve Karabulut'un [15] nöroşirurji hastalarıyla gerçekleştirdiği çalışmada orta derecede iyi ($113,0 \pm 21,4$), Şahin ve Başak'ın [17] çalışmada yüksek ($129,49 \pm 13,84$), Yılmaz ve ark. [19] çalışmada iyi ($111,19 \pm 21,38$), Özpekin ve Erdim'in [20] çalışmada yüksek ($126,28 \pm 29,62$) ve Eyi ve ark. [10] çalışmada yüksek ($124,79 \pm 25,96$) olarak bulunmuştur. Hertel-Joergensen ve ark. [21] ortopedik cerrahi uygulanan hastaların katılımıyla gerçekleştirdikleri çalışmalarında KPHBS puan ortalamalarını $146,6 \pm 14,0$ ile yüksek bulmuşlardır. Sillero ve Zabalegui [22] hastaların perioperatif hemşirelik bakımından yüksek düzeyde memnun kaldıklarını belirlemişlerdir. Çalışma sonuçları genel olarak hastaların perioperatif hemşirelik bakımı kalitesini iyi olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Çalışmada en yüksek alt boyut puan ortalaması saygı olarak bulunurken, bu bulgu hastaların ameliyathanede mahremiyetlerine, onurlarına ve bireyselliklerine üst düzeyde saygı gösterildiğini ortaya koymaktadır. Eyi ve ark. [10] çalışmada cerrahi hastalarının saygı alt boyut puan ortalamalarının en yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürde cerrahi hastalarının %78,7- %88,7'sinin mahremiyete gösterilen saygıdan çok memnun ya da memnun kaldığı bildirilmiştir [23,24]. Dığın ve ark. [25] ortopedik cerrahi uygulanan hastaların mahremiyetlerinin korunmasına yönelik girişimlerden yüksek düzeyde memnuniyet duyduklarını belirlemişlerdir. Jones ve ark. [14] çalışmalarında da abdominal cerrahi uygulanan hastaların mahremiyetlerine gösterilen saygıdan memnun kaldıkları belirlenmiştir. Çalışma sonuçları hastaların ameliyathane ortamında kendilerine gösterilen saygıdan memnun kaldıklarını ortaya koymaktadır. En düşük alt boyut puan ortalaması destek olarak bulunurken, bu bulgu hastaların ameliyathanede psikolojik olarak yeterli düzeyde destek alamadıklarını göstermektedir. Tinnfalt ve ark. [26] kalitatif çalışmada anevrizma tamiri uygulanan hastaların kaygılarının azaltılması konusunda yeteri kadar desteklenmedikleri belirlenmiştir. Başka bir kalitatif çalışmada [9] hastaların perioperatif süreçte korku ve endişelerinin giderilmesine yönelik beklenti içerisinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 1. Hastaların sosyodemografik değişkenleri (n=100)

Değişkenler		Sayı(%)
Yaş _{yıl} (Ort±SS)		52,8±15,8
Cinsiyet	Kadın	63(63,0)
	Erkek	37(37,0)
Eğitim durumu	İlköğretim	60(60,0)
	Ortaöğretim	17(17,0)
	Yükseköğretim	23(23,0)
Çalışma durumu	Evet	41(41,0)
	Hayır	59(59,0)
Sigara tüketimi	Evet	28(28,0)
	Hayır	72(72,0)
Alkol kullanımı	Evet	15(15,0)
	Hayır	85(85,0)
Kronik hastalık varlığı	Evet	39(39,0)
	Hayır	61(61,0)
Uygulanan cerrahi işlem	Ortopedik	45(45,0)
	Abdominal	54(54,0)
Ameliyat deneyimi	Evet	84(84,0)
	Hayır	16(16,0)
Postoperatif analjezik uygulama durumu	Hayır	37(37,0)
	Parasetamol	56(56,0)
	Opioid	7(7,0)

%; Yüzde, Ort: Ortalama, SS: Standart sapma

Tablo 2. Hastaların Kaliteli Perioperatif Hemşirelik

Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası ve alt boyutları	Min-Max	Madde sayısı	Ort±SS	Min-Max
Fiziksel bakım	0-50	10	44,9±5,2	24-50
Bilgi verme	0-25	5	21,6±4,8	7-25
Destek	0-20	4	13,2±3,9	0-20
Saygı	0-15	3	14,3±1,3	8-15
Personel karakterleri	0-20	4	18,2±2,9	4-20
Çevre	0-20	4	18,6±2,2	8-20
Hemşirelik süreci	0-10	2	8,9±1,7	3-10
Toplam	0-160	32	140,0±16,9	81-158

Bakım Skalası ve alt boyut puan ortalamaları (n=100)

Min: Minimum, Max: Maksimum, SS: Standart sapma

Tablo 3. Hastaların sosyodemografik ve ameliyata ilişkin özelliklerine göre Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası puanları

Değişkenler	Fiziksel bakım	Bilgi verme	Destek	Saygı	Personel karakterleri	Çevre	Hemşirelik sü
	Ortanca, İstatistiksel değer						
Yaş	- p=0,626 r=0,049	- p=0,248 r=-0,117	- p=0,297 r=-0,105	- p=0,054 r=0,068	- p=0,609 r=-0,052	- p=0,804 r=-0,025	- p=0,693 r=0,040
Cinsiyet Kadın Erkek	47,94 54,85 p=0,246*	51,85 48,20 p=0,524*	54,32 44,00 p=0,073*	50,76 50,05 p=0,882*	51,57 51,08 p=0,578*	49,15 52,80 p=0,858*	51,02 49,62 p=0,816
Eğitim durumu İlköğretim Ortaöğretim Yükseköğretim	55,05 49,18 39,61 p=0,089**	52,90 41,12 51,17 p=0,297**	47,87 52,50 55,89 p=0,475**	53,19 51,00 43,11 p=0,199**	51,49 55,18 44,46 p=0,365**	53,32 53,53 40,91 p=0,109**	52,07 50,00 46,78 p=0,684
Çalışma durumu Evet Hayır	49,56 51,15 p=0,786*	56,95 46,02 p=0,052*	55,71 46,88 p=0,119*	48,04 52,21 p=0,370*	51,74 46,94 p=0,680*	50,80 50,29 p=0,919*	56,99 45,99 p=0,062
Sigara Evet Hayır	50,16 50,63 p=0,941*	50,29 50,58 p=0,961*	50,95 50,33 p=0,920*	51,57 50,08 p=0,771*	48,07 51,44 p=0,546*	50,45 50,52 p=0,989*	47,79 51,56 p=0,496
Alkol Evet Hayır	43,73 51,69 p=0,323*	47,00 51,12 p=0,594*	47,20 51,08 p=0,618*	46,57 51,19 p=0,471*	45,93 51,31 p=0,445*	48,33 50,88 p=0,715*	51,63 50,30 p=0,848
Kronik hastalık Evet Hayır	51,10 49,56 p=0,795*	48,80 53,15 p=0,442*	48,92 52,97 p=0,477*	49,26 52,44 p=0,500*	48,06 54,32 p=0,224	47,55 55,12 p=0,138	50,31 50,79 p=0,924
Ameliyat Ortopedik cerrahi Genel cerrahi	54,16 46,54 p=0,185*	57,08 44,10 p=0,019*	57,49 43,76 p=0,013*	59,21 42,32 p=0,000*	57,51 43,74 p=0,006*	59,36 42,20 p=0,001*	56,47 44,61 p=0,017
Ameliyat deneyimi Evet Hayır	49,25 57,06 p=0,319*	48,91 58,84 p=0,187*	49,22 57,22 p=0,292*	49,49 55,78 p=0,315*	49,27 56,97 p=0,261*	50,14 52,41 p=0,738*	50,37 51,19 p=0,904
Postoperatif analjezik uygulama durumu Hayır Parasetamol Opiooid	49,54 51,44 48,07 p=0,928**	51,07 50,67 46,14 p=0,908**	49,23 50,24 59,29 p=0,677**	50,58 50,44 50,57 p=1,000**	51,59 50,33 46,07 p=0,865**	51,65 51,01 40,36 p=0,532**	54,62 49,51 36,64 p=0,194**

Yakın zamanda gerçekleştirilen çalışmalarda [24,27] hastaların ölüm korkusu yaşadığı (%17,7) ve korktukları (%20,3) ancak korku ve endişelerini hemşirelerle paylaşmakta çekingen davrandıkları (%70,9) belirlendiğinden hastaların memnuniyetini arttırmak için ameliyathanede hastaların duygularını paylaşmak için cesaretlendirilmeleri, korkularını yönetebilmeleri için psikolojik olarak desteklenmeleri gerektiği ön görülmektedir. Çalışma sonuçları hastaların ameliyathane ortamında cesaretlendirilme ve sakinleştirilme konusunda tam olarak desteklenmediklerini ortaya koymaktadır.

Hastaların KPHBS puan ortalamalarının uygulanan ameliyata (p=0,008) göre istatistiksel olarak farklılık gösterdiği belirlendi. Ortopedik cerrahi uygulanan hastaların abdominal cerrahi uygulanan hastalara göre daha fazla perioperatif bakımdan memnun kaldıkları belirlendi. Uygulanan ameliyatın bilgi (0,019), destek (p=0,013), saygı (p=0,000), personel karakterleri (p=0,006), çevre (p=0,001) ve hemşirelik süreci (p=0,017) alt boyut puan ortalamalarını etkilediği bulundu. Andemeskel ve ark. [4] çalışmasında ortopedik cerrahi uygulanan hastaların genel cerrahi uygulanan hastalara göre perioperatif bakımdan memnuniyeti daha yüksek bulunmuştur. Leser ve ark. [28] çalışmalarında ameliyat türünün hasta memnuniyeti üzerinde etkili bir faktör olduğu bildirilmiştir. Fetene ve ark. [29] uygulanan ameliyatın (üroloji, ortopedi, jinekoloji, genel, üroloji vb.) hastaların perioperatif bakımdan memnuniyetlerini etkilemediğini bulmuşlardır. Arslan ve Gürsoy'un [24] çalışmasında uygulanan ameliyatın, hastaların memnuniyetlerini etkilemediği belirlenmiştir. Memnuniyeti etkileyen faktörlerin multifaktöriyel olduğu göz önüne alındığında ve ameliyathane ortamı, ameliyat edikasyonu, bekleme süresi gibi birçok ekstra değişkenin memnuniyeti etkileyebileceği bilinmektedir [9]. Bu çalışmada ortopedik cerrahi uygulanan hastaların genel cerrahi uygulanan hastalara göre fiziksel bakım hariç tüm ölçek alt boyutlarından daha fazla memnun olduğu görülmektedir ki bu durum ortopedik cerrahi uygulanan hastaların daha fazla bilgilendirilmeden, destek görmekten, saygı duyulmasından, sağlık personelinin davranışlarından ve ameliyathane ortamından hoşnut kaldıklarını ortaya koymaktadır.

Sınırlılıklar

Veri toplama işleminin tek bir merkezde gerçekleştirilmiş olması ve nispeten küçük örneklem sayısına sahip olması çalışmanın en büyük kısıtlılıklarındandır. KHPBS ile değerlendirilen bakım kalitesinin anestezinin etkisi ortadan kalktıktan sonra değerlendirilmesi sonuçların güvenilirliğini artırmış olabilir. Hastaların perioperatif bakım deneyimlerinin ortaya çıkartılması için yeni çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

4. Sonuç

Cerrahi uygulanan hastaların perioperatif hemşirelik bakımını kaliteli olarak algıladıkları belirlendi. Genel

olarak hastaların memnuniyet beklentilerinin çoğu karşılanmış olmasına rağmen destek alt boyutunda iyileştirilmeye ihtiyaç olduğu bulundu. Perioperatif hemşirelik bakımının kalitesini geliştirmek için hastaların cesaretlendirilme ve sakinleştirilme yönünden hemşireler tarafından desteklenmeleri gerekmektedir. Ek olarak hasta memnuniyetinin optimizasyonu ve optimizasyonun sürekliliği için periyodik olarak hasta geri bildirimlerinin alınması gerekmektedir.

Referanslar

1. Cerit, B, Coşkun, S. Hasta ve hemşirelerin hemşirelik bakım kalitesine ilişkin algıları, *Turkish Journal of Clinics and Laboratory*, 2018, 9(2), 103-109.
2. Donabedian, A, Evaluating the quality of medical care, *The Milbank Quarterly*, 2005, 83(4), 691-729.
3. Aksakal, T, Bilgili, N, Hemşirelik hizmetlerinden memnuniyetin değerlendirilmesi; jinekoloji servisi örneği, *Erciyes Tıp Dergisi*, 2008, 30, 242-249.
4. Andemeskel, Y.M, Elsholz, T, Gebreyohannes, G, Tesfamariam E, Patient satisfaction with peri-operative anesthesia care and associated factors at two National Referral Hospitals: a cross sectional study in Eritrea, *British Medical Council Health Services Research*, 2019, 19, 669.
5. Ghosh, S, An analytical study on patients satisfaction and medical facilities provided by public hospital: with special reference to Dhubri civil hospital, Jhagrapar, *International Journal of Healthcare Sciences*, 2014, 2(1), 107-115.
6. Taşhyan, M, Akyüz, M, Sağlık hizmetlerinde hasta memnuniyet araştırması: Malatya Devlet Hastanesi'nde bir alan çalışması, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2010, 12(19), 61-66.
7. Aiken, L.H, Sloane, D.M, Ball, J, Bruyneel, L, Rafferty, A.M, Griffiths, P, Patient satisfaction with hospital care and nurses in England: an observational study, *British Medical Journal Open*, 2018, 8, e019189
8. Aslan, F.E, Şahin, S.K, Secginli, S, Bülbüloğlu, S. Hastaların, ameliyat sonrası ağrı yönetimine ilişkin hemşirelik uygulamalarından memnuniyet düzeyleri: Bir sistematik derleme, *Ağrı Dergisi*, 2018, 30(3), 105-115.
9. Gobbo, M, Saldana, R, Rodriguez, M, Jimenez, J, Garcia-Vega, M, Pedro, J, et al., Patients' experience and needs during perioperative care: a focus group study, *Patient Preference and Adherence*, 2020, 14, 891-902.
10. Eyi, S, Kanan, N, Akyolcu, N, Levhi Akın, M, Acaroğlu, R, Ameliyat sırasında uygulanan hemşirelik bakımının hastalar tarafından değerlendirilmesi, *Turkish Armed Forces Preventive Medicine Bulletin*, 2016, 15(2), 159-170.
11. Dönmez, Y.C, Özbayır, T, "Kaliteli Perioperatif Hemşirelik Bakım Skalası (Good Perioperative of Nursing Care Scale)"nın Türk hemşire ve hastaları için geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi, *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 2008, 24(2), 1-25.
12. Köseoğlu Ş, Seki, Z, Genel cerrahi servisinde yatan hastaların batın ameliyatı sonrası hemşirelik bakımına ilişkin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*, 2020, 24(2), 121-133.
13. Forsberggim, A, Vikman, I, Wälivaara, B.M, Engström, Å. Patients' perceptions of quality of care during the perioperative procedure, *Journal of Perianesthesia Nursing*, 2015, 30(4), 280-289.
14. Jones, O'Neill, Harrison, E.M. Patient experience and overall satisfaction after emergency abdominal surgery, *British Medical Council Surgery*, 2017, 17, 76.
15. Aktaş, Y.Y, Karabulut, N, The association between quality of perioperative nursing care and comfort among neurosurgery patients, *Clinical and Experimental Health Sciences*, 2020, 10, 332-336.
16. Özcan, G, Kuşun, Ş, Cerrahi girişim geçiren yaşlı hastaların hemşirelik bakım kalitesini algılaması, *Journal of Current Nursing Research*, 2021, 1(3), 107-116.

17. Şahin, G, Başak, T, Perioperatif hemşirelik bakımının hemşire ve hastalar tarafından değerlendirilmesi, *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 2018, 3, 82-103.
18. Leinonen, T, Leino-Kilpi, H, Stahlberg, M.R, Lertola, The quality of perioperative care: development of a tool for the perceptions of patients, *Journal of Advanced Nursing*, 2001, 35(2), 294-306.
19. Yılmaz, E, Çeçen, D, Toğaç, H, Mutlu, S, Kara, H, Aslan, A, Ameliyat sürecindeki hastaların konfor düzeyleri ve hemşirelik bakımları, *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2018, 5(1), 3-9.
20. Özpekin, Ö, Erdim, A, Ameliyathane hemşirelerinin mesleki yeterliliklerinin intraoperatif bakım kalitesine etkisinin değerlendirilmesi, *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 2016, 8(4), 277-287.
21. Hertel-Joergensen, M, Abrahamsen, C, Jensen, C, Translation, adaptation and psychometric validation of the Good Perioperative Nursing Care Scale (GPNCs) with surgical patients in perioperative care, *International Journal of Orthopaedic and Trauma Nursing*, 2018, 29, 41-48.
22. Sillero, A.S, Zabalegui, A, Satisfaction of surgical patients with perioperative nursing care in a Spanish tertiary care hospital, *SAGE Open Medicine*, 2018, 6, 1-9.
23. Özşaker, E, Nursing care perception and satisfaction levels of surgical patients, *Journal of Contemporary Medicine*, 2021, 11(2), 152-159.
24. Arslan, S, Gürsoy, A, Hastaların hemşirelik bakım memnuniyetleri: cerrahi hastaları örneği, *Ordu University Journal of Nursing Studies*, 2021, 4(1), 21-28.
25. Dığın, F, Kızılcık Özkan, Z, Fidan, G, Satisfaction of elderly patients undergoing orthopedic surgery in terms of nursing care and affecting factors, *Journal of Clinical Medicine Kazakhstan*, 2021, 18(6), 50-55.
26. Tinnfalt, I, Nilsson, U, Patients' experiences of intraoperative care during abdominal aortic aneurysm repair under local anesthesia, *Journal of Perianesthesia Nursing*, 2011, 26(2), 81-88.
27. Yeşilyaprak, T, Özşaker, E, Hastaların ameliyathane ortamına ilişkin görüşlerinin incelenmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2018, 11(4), 315-321.
28. Leser, C, Tan, Y.Y, Singer, C, Zeilinger, R, Fitzal, F, Lehner J, et al., Patient satisfaction after breast cancer surgery, *Wiener Klinische Wochenschrift*, 2021, 33, 6-13.
29. Fetene, M.B, Bayable, S.D, Wendimu, E.S, Beleh, K.D, Almaw, A.A, Dula, P.K, et al., Perioperative patient satisfaction and its predictors following surgery and anesthesia services in North Shewa, Ethiopia, A multicenter prospective cross-sectional study, *Annals of Medical Surgery*, 2022, 76, 103478.

<http://edergi.cbu.edu.tr/ojs/index.php/cbusbed> isimli yazarın CBU-SBED başlıklı eseri bu Creative Commons Atıf-GayriTicari4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

